

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА
ЗА ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ТРЕБИЊЕ**

Број: 01-400-17/14/P-97-325
Датум: 11.12.2014. године

На основу члана 24. и 48. Закона о електричној енергији (Службени гласник Републике Српске, број 8/08, 34/09, 92/09 и 1/11), члана 10. став 1. тачка 7. и члана 18. став 1. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске - Пречишћени текст (Службени гласник Републике Српске, број 6/10) и члана 33. став 1. тачка в) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, број 59/10), Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске је на 97. редовној сједници, одржаној 11.12.2014. године, у Требињу, донијела

**ОДЛУКУ
о усвајању Правилника о снабдијевању квалификованих купаца
електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача**

I

Усваја се Правилник о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача.

II

Правилник о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача се објављује у Службеном гласнику Републике Српске и ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у Службеном гласнику Републике Српске и интернет страници Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске.

Образложење

У складу са обавезом доношења правила и прописа, а у циљу остварења своје надлежности утврђене Законом о електричној енергији (у даљем тексту: Закон) и регулисања односа између учесника на тржишту електричне енергије, Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) је предузела активности на доношењу Правилника о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача (у даљем тексту: Правилник). Наиме, чланом

24. Закона прописано је да је Регулаторна комисија надлежна да унапређује конкурентност, а чланом 48. став (4) Закона да у складу са динамиком отварања тржишта Регулаторна комисија може прописати снижење потрошње и друге критеријуме по којима се стиче статус квалификованог купца. Такође, у члану 16. Закона о енергетици прописано је, поред осталог, да Регулаторна комисија регулише и врши надзор односа на тржишту електричне енергије у складу са одредбама тог закона и закона у сектору електричне енергије, водећи рачуна о обезбјеђењу принципа транспарентности, недискриминације, правичности, подстицању конкурентности и заштити крајњих купаца.

Овим правилником прописује се начин снабдијевања квалификованих купаца на тржишту електричне енергије у Републици Српској, улога јавног и резервног снабдјевача, поступак промјене снабдјевача и начин одређивања цијена резервног снабдијевања и цијена за квалификоване купце који се снабдијевају у систему обавезе јавне услуге, укључујући и универзалну услугу. Регулаторна комисија је на 90. редовној сједници одржаној 10. септембра 2014. године утврдила нацрт овог правилника и донијела закључак да се у поступку јавног разматрања нацрта овог акта одржи општа расправа у Требињу, дана 14.10.2014. године у просторијама Регулаторне комисије са почетком у 11.00 часова, у коме је као рок за достављање коментара у писменој форми одређен 17.10.2014. године. Такође, на интернет страници Регулаторне комисије и дневним новинама објављено је обавјештење за јавност са термином одржавања опште расправе и роком за достављање коментара јавности и заинтересованих лица на нацрт овог акта. У складу са донесеним закључком општа расправа је одржана дана 14.10.2014. године, а расправи су поред запослених у Регулаторној комисији присуствовали представници МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње, МХ ЕРС ЗП "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње, МХ ЕРС ЗЕДП "Електро-Бијељина" а.д. Бијељина, МХ ЕРС ЗП "Електро Добој" а.д. Добој, МХ ЕРС ЗП "Електрокрајина" а.д. Бања Лука, представници Електропреноса Босне и Херцеговине, представници Државне регулаторне комисије за електричну енергију и Регулаторне комисије за електричну енергију у ФБиХ, као и представник "NARUC-RP", који су изложили своје коментаре и дали сугестија на нацрт Правилника. Поред усмених коментара на нацрт Правилника изнесених на општој расправи, представник "NARUC-RP", МХ ЕРС ЗП "Електро Добој" а.д. Добој, МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње и МХ ЕРС ЗП "Електрокрајина" а.д. Бања Лука су доставили коментаре у писменој форми. Након одржане опште расправе водитељ поступка је сачинио извјештај, као и сажетак коментара са ставом по изнесеним коментарима.

Према утврђеној процедури за доношење општих аката, након анализе коментара упућених на нацрт Правилника, Регулаторна комисија је на 95. редовној сједници одржаној 27.11.2014. године, уважавајући препоруке учесника изнесене на јавној расправи као и кроз писане коментаре, с обзиром да се ради о веома значајном општем акту, а у циљу постизања најбољих могућих рјешења по појединим одредбама и доношења што бољег приједлога Правилника, донијела одлуку о одржавању још једне опште расправе у поступку доношења Правилника.

Дорађени нацрт Правилника са Сажетком коментара и приједлозима измјена објављен је на интернет страници Регулаторне комисије како би сва

заинтересована лица још једном могла учествовати у поступку креирања приједлога Правилника у остављеном року до 10.12.2014. године.

Општа расправа, чији предмет је био дорађени нацрт Правилника у који су уграђени приједлози одредби које представљају резултат оцјене прибављених коментара, одржана је дана 09.12.2014.године у Требињу. Поред запослених у Регулаторној комисији на расправи су присуствовали представници МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње, МХ ЕРС ЗП "Електро-Херцеговина" а.д. Требиње, представник Електропреноса Босне и Херцеговине и представник Привредне коморе Републике Српске.

Након проведеног поступка јавног разматрања нацрта овог акта Регулаторна комисија је пажљиво анализирала све коментаре примљене у поступку јавног разматрања као и приједлог Правилника о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача који је израђен као резултат наведених активности, те донијела одлуку као у диспозитиву.

Циљ доношења овог правилника је стварање претпоставки за ефикасно функционисање тржишта електричне енергије, обезбјеђење заштите купаца и равноправности свих учесника на тржишту у процесу отварања тржишта електричне енергије. У средишту Правилника је, прије свега, заштита купаца у условима тржишне конкуренције.

Правилник се састоји из пет дијелова и то:

- Опште одредбе,
- Снабдијевање купаца електричном енергијом,
- Цијене снабдијевања и информације о снабдјевачима,
- Промјена снабдјевача и
- Прелазне и завршне одредбе.

Дио први Правилника прописује опште одредбе.

Чланови 1. и 2. прописују предмет и циљ доношења Правилника, док је у члану 3. дато значење карактеристичних термина и скраћеница у вези са снабдијевањем квалификованих купаца електричном енергијом и поступком промјене снабдјевача. Посебан значај има дефиниција малог купца, који поред домаћинства има могућност да се поред снабдијевања на тржишту снабдијева и код јавног снабдјевача у оквиру универзалне услуге, због чињенице што је ова дефиниција, на начин како је препоручена у Директиви 2009/72 која се тиче заједничких правила за унутрашње тржиште електричне енергије, у пракси, с обзиром на специфичности и околности у Републици Српској, односно у Босни и Херцеговини, тешко примјенљива. У постојећим условима отварања тржишта, настојало се, да се дефиницијом која је дата у Правилнику дефиниција малог купца учини примјенљивом у пракси. Тако је за дефинисање малог купца искоришћена дефиниција малих предузећа прописана Законом о малим и средњим предузећима (Службени гласник Републике Српске, број 50/13), а остављена је могућност да се у мале купце сврстају мали индустријски и комерцијални купци чији су објекти прикључени на напонски ниво мањи од 1 kV и чија годишња потрошња не прелази 35.000 kWh, а што је дупло више од просјечне потрошње купаца из категорије остале потрошње прикључене на 0,4 kV напон, на које се углавном и односи ова могућност.

Дио други Правилника у осам чланова прописује начин снабдијевања квалификованих купаца електричном енергијом на отвореном тржишту, те права и обавезе купаца и снабдјевача, при чему су ови чланови написани на начин да поред усклађености са Законом о електричној енергији Републике Српске буду усклађени и са одредбама Директиве 2009/72 која се тиче заједничких правила за унутрашње тржиште електричне енергије.

Члан 4. прописује да су сви купци у Републици Српској од 1. јануара 2015. године квалификовани да слободно купују електричну енергију од снабдјевача по свом избору.

Члан 5. прописује право малих купаца и купаца из категорије домаћинства да се снабдијевају у систему обавезе јавне услуге код јавног снабдјевача у оквиру универзалне услуге.

Члан 6. прописује у ком случају квалификовани купац који се снабдијева на отвореном тржишту има право на резервно снабдијевање код резервног снабдјевача.

Члан 7. прописује право квалификованог купаца да слободно бира снабдјевача, да промијени снабдјевача без плаћања накнаде, да користи услугу резервног снабдијевања, да мали купац и купац из категорије домаћинства може да користи услугу јавног снабдијевања, прописује право купца на информисање итд.

Члан 8. прописује обавезе квалификованог купца на отвореном тржишту које се односе на закључење уговора о снабдијевању, приступ мрежи и измирење финансијских обавеза.

Члан 9. прописује права и обавезе снабдјевача квалификованих купаца, јавног и резервног снабдјевача, с циљем постизања сигурног и квалитетног снабдијевања купаца електричном енергијом.

Члан 10. и 11. прописују обавезу снабдјевача и купаца у случају промјене цијена електричне енергије.

Дио трећи Правилника у четири члана доноси одредбе које се тичу цијена снабдијевања на отвореном тржишту, цијена снабдијевања јавног и резервног снабдјевача, те начина информисања квалификованих купаца.

Члан 12. прописује шта купац плаћа на отвореном тржишту тј. из чега се састоји цијена, те прописује обавезу снабдјевача да код давања понуда и издавања рачуна јасно назначи све компоненте цијене.

Члан 13. прописује шта садржи цијена енергије за квалификоване купце који имају право да се снабдијевају у систему обавезе јавне услуге код јавног снабдјевача, те шта садржи укупна цијена (тарифни ставови) за снабдијевање код јавног снабдјевача. Такође, овај члан прописује да цијену енергије и укупну цијену јавног снабдијевања, до доношења закона или другог прописа који ће уредити ову област утврђује Регулаторна комисија, водећи рачуна да се цијена енергије формира на бази пондерисане цијене на прагу електрана тј. да одражава трошкове производње електричне енергије доминантних произвођача у Републици Српској. Овај члан прописује и обавезу јавног снабдјевача по питању објављивања цијене јавног снабдијевања и благовременог информисања купаца. Одредбе у вези са цијеном енергије заснованом на просјечној пондерисаној цијени произвођача који имају обавезу пружања јавне услуге производње за јавно снабдијевање темеље се на члану 109. Закона о електричној енергији – Пречишћени текст (Службени

гласник Републике Српске, број 8/08), члановима 1. и 3. Закона о Измјенама и допунама закона о електричној енергији Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 34/99) и члану 2. став (3) Закона о Измјенама и допунама закона о електричној енергији Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 1/11).

Члан 14. прописује начин формирања цијене снабдијевања резервног снабдјевача полазећи од цијене енергије која се користи као основа за утврђивање цијене резервног снабдијевања. С обзиром на специфичне услове у Републици Српској и Босни и Херцеговини, а у циљу заштите купаца од наглог скока цијена у почетном периоду отварања тржишта, одредбе овог члана доносе процентуално ограничење висине цијене резервног снабдијевања у прва два мјесеца коришћења ове услуге и након тог периода. Такође, овај члан прописује да цијену резервног снабдијевања утврђује резервни снабдјевач и доставља их Регулаторној комисији на давање сагласности.

Члан 15. прописује начин информисања квалификованих купаца.

Дио четврти Правилника у осам чланова прописује поступак промјене снабдјевача у смислу поступања квалификованог купца, постојећег снабдјевача, новог снабдјевача и оператора система, услове под којима се може оспорити промјена снабдјевача, прелазак са тржишног на резервно снабдијевање, те прелазак са тржишног на јавно снабдијевање.

Члан 16. дефинише сам поступак промјене снабдјевача и прописује да не може трајати дуже од 21 дан и да се поступак спроводи посебно за свако обрачунско мјесто.

Члан 17. прописује поступање квалификованог купца у смислу начина на који се купац обраћа новом снабдјевачу и обавеза које мора да испуни да би покренуо поступак промјене снабдјевача.

Члан 18. прописује поступање постојећег снабдјевача.

Члан 19. прописује начин поступања новог снабдјевача који по основу пуномоћи купца врши све радње потребне за промјену снабдјевача и рокове које нови снабдјевач мора да поштује како би се поступак окончао у прописаном року. Такође, овим чланом су прописане обавезе новог снабдјевача према оператору система и обавезе према купцу, посебно у вези са уговором о снабдијевању.

Члан 20. прописује поступање оператора система који је дужан да у прописаном року, *de facto*, изврши промјену снабдјевача и очита обрачунске величине, а свим учесницима у поступку (стари и нови снабдјевач) достави податке релевантне за промјену снабдјевача.

Члан 21. прописује могућност оспоравања промјене снабдјевача у складу са одредбама овог члана, при чему је, у циљу заштите купца и сигурности снабдијевања, прописано да постојећи снабдјевач не може постављати посебне додатне услове, укључујући и неплаћене обавезе купца и дужан је да настави снабдијевање квалификованог купца све до окончања поступка промјене снабдјевача. Такође, овим чланом је прописано у којим условима оператор система не може одобрити захтјев за промјену снабдјевача.

Члан 22. прописује обавезе оператора система, снабдјевача и квалификованог купца у условима преласка са снабдијевања на отвореном

тржишту на резервно снабдијевање, као и право квалификованог купца на продужење уговора о резервном снабдијевању.

Чланом 23. прописан је прелазак са тржишног на јавно снабдијевање квалификованих купаца из категорије малих купца и домаћинства, који у складу са одредбама овог правилника имају право на јавно снабдијевање у оквиру универзалне услуге. У циљу заштите ове категорије купаца, прописано је да уколико је купац из категорије малих купаца или домаћинства користио услугу снабдијевања на отвореном тржишту и остао без снабдјевача, по аутоматизму прелази на снабдијевање код јавног снабдјевача.

Дио пети Правилника односи се на прелазне и завршне одредбе и у пет чланова (од члана 24. до члана 28.) прописује примјену других прописа, снабдијевање након 1. јануара 2015. године, тумачење Правилника, престанак важења Правилника о квалификованом купцу и ступање на снагу.

Чланом 24. прописана је примјена других прописа чије одредбе се односе на квалификованог купца, по питањима у вези са квалификованим купцем која нису обухваћена овим правилником.

Чланом 25. прописано је снабдијевање купаца након 1. јануара 2015. године с обзиром да примарна легислатива тек треба да пропише одређивање јавног и резервног снабдјевача. Ова одредба темељи се на члану 1. Закона о Измјенама и допунама закона о електричној енергији Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 34/99) и члану 2. став (3) Закона о Измјенама и допунама закона о електричној енергији Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 1/11).

Такође, овим чланом је прописан рок до када досадашњи снабдјевачи, који до доношења посебног прописа имају улогу јавног и резервног снабдјевача, треба да обавијесте све мале купце и купце из категорије домаћинства да имају могућност да сами бирају свог снабдјевача или да наставе да се снабдијевају код њих у систему јавне услуге. Да би заштитили малог купца и купаца из категорије домаћинства од сувишних административних радњи, овим чланом је прописано да, у овом случају, остаје на снази постојећи уговор о снабдијевању. Поред тога прописана је и обавеза резервних снабдјевача да обавијесте остале квалификоване купце који нису мали купци и домаћинства под којим условима у наредном периоду могу да их снабдијевају, у случају да не нађу снабдјевача квалификованих купаца, при чему се водило рачуна да се и купцима и снабдјевачима у почетном периоду остави довољно времена за спровођење свих потребних активности како би тржиште могло успјешно функционисати, тако да се овим купцима оставља могућност да се до 30. јуна 2015. године снабдијевају код свог постојећег јавног снабдјевача под истим условима који су важили до 31. децембра 2014. године.

Чланови од 26. до 28. прописује тумачење Правилника, престанак важења Правилника о квалификованом купцу (Службени гласник Републике Српске, број 131/11) и ступање на снагу овог правилника.

Предсједник

Миленко Чокорило